

Kétharmados trilógia

Veled, Uram, de nélküled!

A legnagyobb jóindulattal sem lehet mondani, hogy az Úr, akihez pedig annyit fohászcodnak a Trilógia szereplői, a kegyeibe fogadta volna a millenniumi évzárás csúcsememényének szánt előadásokat. Ellenkezőleg. A szabadtérin kivételesnek számító pechsorozatot szenvedtek el – ki venné a szívére, hogy a tetejébe megbíralja létrehozóikat?

„Az István, a király tizenhét évvel ezelőtti szegedi bemutatásával is erősödő új Szent István-kultusz megkoronázását jelenti alkotó, részvevő és néző számára egyaránt a 2001. évi Trilógia nemzeti misztériumjátéka. Számat vet múlttal, jelennel, jövővel. A millenniumi időhöz és a hely szelleméhez méltó ünnepi esemény részesei lehetünk.” Így fogalmazott egy kötelezően optimista szemléletű PR-szöveg – akár igaza is lehetett volna. Am kénytelenek vagyunk lejjebb adni a fennköltiséget: kultusz és misztérium és múltat-jövőt összekötő nemzeti összeborulás helyett nagyon is hétköznapi problémák lettek mindhárom estén, mintha csak Isten verése sújtaná a magyarok történelmi viszálkodását erősen helytelenítő produkciókat. Ideiglenesen odalett a nemzeti misztériumjáték és sajnálatosan más értelemben érvényesült a szerző, *Szörényi Levente* óhaja, mely szerint *a magyarság sorskérdése a tét, ezért fel kell rázni az embereket!* Mindenki ideges lett, de nem a sorskérdések miatt...

Bárha tudjuk, ami elromolhat, az el is romlik, mégis feltűnő a véletlenek furcsa összevetészsága, minek következtében a Trilógia ünnepinek szánt előadásai megzavaródtak. A „műegészről” – mert ennek szánták a három, rockoperának nevezett, a magyar történelem egymással összefüggésbe hozott három fejezetét témául választó darab egymás utáni bemutatását – lehetetlen korrekt véleményt írni.

Ami tény: az Atilla nem volt teltházas és a tetszés is

Ez a jelenet még éppen lement, aztán eső, eső... A Veled, Uram! főszereplői: Tóth Sándor, mint Imre herceg, Molnár László mint István és Auksz Éva mint Krisztina. (Fotó: Gyenes Kálmán)

mérsékeltnek mutatkozott. Ha azt mondjuk, hogy a *Pozsgai Zsolt* által utóbb átigazított, eredetileg a *Szörényi Levente-Lezsák Sándor* szerzőpáros által alkotott mű képtelen megküzdeni az István közönségfogadtatásának előnyével, optimistán fogalmazunk. Mert igaz, hogy István-kultusz létez, nagy úr a nosztalgia, s mintha nem kopnának a darab időközben és valójában anakronisztikussá vált politikai felhangjai sem... De egy – az évtizeddel későbbi Atillára nézve – pesszimistább nézőpontból azt kell mondanunk, hogy a hun-magyar eredetlegenda színpadi feldolgozása azért sem tudja bevenni a közönség szívét, mert rondán szólva el van hibázva. Egy kicsit hazudós, mert valóságnak állít be egy legendát és tele van történelmietlen szövegekkel. Sebj lenne ez még, a szöveg iskolás álpátoszat és még prozódiai gyaroltságait is könnyen felednénk, ha átitó ereje lenne a zenei anyagnak. Az István-hívó közönség dalokat szeretett meg. Slágereket csinált a darab betét számaiból, szinte mindből. Az Atillának nincsen ilyenjei. Az Istvánban a dalok viszik az előadást, az Atilla akkor is állni látszik, statikus marad, ha a világ legjobb rendezője és koreográfusa veszi kézbe és szászámra masfroznak benne a statisztá-

hadak. Hogy úgy járt volna Szörényi Levente, mint Bartók Béla egykor? Amint ezt – voltak akik – állították? Meglátják, akik meglátják. Semmit nem vonhatnak el a főntiek a színpadra állítók erőfeszítéseinek megbecsüléséből. Kiemelkedő Csikos Attila díszlettervező munkája, aki a három műhöz egységes és mégis változékonyan alkalmazkodó színpadot teremtett. Igazán korszerű, sokat tudó világlátástechnikára számítva nagyon látványos, egyszerűs-mind bravúrosan funkcionális díszlete lett a három előadásnak (a harmadiknak a próbából ítélve ezt nyugodt szívvel kijelenthetjük). *Iglódi István* rendező heroikus feladatot vállalt és ez nem túlzás. Ahogyan mondani szokás, amit lehetett, kihozott a darabokból, fölhasznált minden potenciális szcenikai esélyt, bevetett minden korszerű színpadtechnikai megoldást. Invenciózus tablókkal és gonddal komponált kamarajelenetekkel igyekezett eltüntetni dramaturgiai „sötét lyukakat”. Szépen dolgozott együtt vele *Rátkai Erzsébet* jelmeztervező, kevésbé invenciózusan viszont *Román Sándor* koreográfus. A mozgásvilág fantáziátlansága ebben a műfajban nem egyszerűen hiba. Bűn.

A szereplőgárdából többen is kiemelkedő teljesítménnyel

örvendeztették meg a nézőket. *Gazdag Tibor* az István Kopányaként sokkal inkább elemében volt, mint a csütörtöki címszerepben, Atillaként. *Kassás Attila* viszont az Atilla – Isten kardja egyik legjobbjává volt Önögész vezérként, s a másik hadúr, a szegedi színi népszfamliából kiröpült *Németh Attila* is joggal kapott nagy tapsot. A mindhárom előadásban szereplő *Auksz Éva* kitűnő produkciója illúziókeltő megjelenéséből, szerepmálásából és énekművészetéből épült. Remek *Pápai Erika* Rékája, *Kováts Kriszta* Krimhildája. Az István címszereplőjére, *Tóth Sándorra* már az Atilla-fia Ellákként is fölfigyelt a közönség, minden bizonnyal Imre herceg szerepében is jó. *Jegercsik Csaba* mellett a kisebb szerepekben a profik tűnnek ki, az operatőrök *Gurbán János*, valamint *Császár Angela*, *Széles Imre*, *Makrai Pál*. Tetszetek Kopány asszonyai, *Juhász Judit*, *Nagyvárad Eszter*, *Bede-Fazekas Annamária*.

Amikor ezeket a sorokat olvassák, már lehet tudni, hogy vele volt-e az Úr a Veled, Uram! vasárnapi, esőnap előadásával. Reménykedünk, s ha más nem, Nagyboldogasszony majd biztosan segít és másnapjától simán ünnep lesz a Trilógia...

Sulyok Erzsébet

Az időjárás átformálta a Körös-toroki napokat

Három nap – három évszak

Hol van az a nyár?

Jövőre lesznek-e Körös-toroki napok? E kérdés – tizenegy sikeres rendezvény után – értelmetlennek tűnhet. Mégis: szükség lesz a Csongrádi Idegenforgalmi Kft. vezetőinek és munkatársainak némi biztatására, az ez évi rendezvényen ugyanis átok ült. Ha a váratlanul jött általános problémáktól – magas vízállás, csapnivaló időjárás és egyéb „apróságok” – eltekintünk, a legfőbb gondot talán jövőre is az üdülőtérleti gazdasági egységek egymáshoz fűződő viszonya jelentheti. Ha a még hideg időben is érdekharcoktól átfutott, morcos kereskedői hangulatot tükröző üdülőtérleten sikerül valakinek valamiféle összhangot megteremtene, a vendégek fogadásában érdekelt felek egymásra találhatnak. Csakúgy, mint bő egy esztendeje, amikor Jász-Nagykun-Szolnok megyéből érkezett pár, „nem éppen tiszta gazdasági irányvonalat képviselő” egyén. A helybéli-ek akkor összefogtak, s a sötét tevékenységet meghonosítási szándékozó figurák – a csongrádiak karakán fellépése következtében – nyugati irányba távoztak. Hol van az a nyár? A tavalyi nyár!

M. Sz. J.

A Körös-toroki kempingben sátorozók sokasága szombatra virradóra kénytelen volt szembesülni a rideg és nedves tényekkel, a tizenegyedik Körös-toroki napok második éjszakájának végére ugyanis „minitavakká” duzzadtak a tócsák. Az egyedülálló adottságokkal rendelkező üdülőtérleten tartózkodó fiataloknak persze nem tudta kedvét szegni a nyár idusán példátlanul rosszszak számító időjárás. Hajnalban sokan „már csak azért is” megfűrdtek a Tiszában, majd mindenkinek mesélték: a vízben jobb az idő, mint a parton. A megyei rendőrfőkapitányság parancsai, a helyi vízirendészet munkatársai és a székesfehérvári magyar speciális mentők közös vízi-légi-szárazföldi bemutatója, a szkanderbajnokság és a kötélhúzó verseny – a metsző szél, s az ismétlődő eső ellenére – jelentős érdeklődés mellett zajlott. A hét végén ugyanis óriási volt a buli a Toroknál, amit természetesen a kitűnő

koncertek mellett a sörök, valamint a „mindenki mindkinek a haverja” hangulat tett újfent varázslatossá. A szombat éjjeli, tizenkét percen át tartó, jól komponált tűzijáték annak ellenére sikert aratott, hogy a partélen álló szemlélődők ezrei hideg szélben, sárban tocsogva nézhették végig az égi fényjátékot. A központi rendezvénytől független diszkók közben zavartalanul üzemeltek. A „napok” záróakkordjának számító vasárnap délelőtt és kora délután programsorát színesítő időjárás meghozta az üdülőtérletre a harmadik évszakot, a május végi meleg-

ben, s az egyre terebélyesebbé vált homokpadon sokan részt vettek a homokvárépítő versenyen, s még többen napfürdőzés közben pihentek ki a hét végi buli fáradalmait.

A Los-Andinos együttes koncertjével végződött ez évi Körös-toroki napokat megannyi Pepsi-szigetről érkezett fiatal a második „Szigetnek” nevezte. A kellemetlen időjárás következtében a közönségszám az előzetes várakozásokkal ellentétesen alakult, habár 10-12 ezren még ilyen körülmények között is jól érezték magukat a Torokban.

Morzsik János

A kommandósok is nagy sikert arattak. (Fotó: Tésik Attila)

A dóm színpadán az Ezeregyév

Román Sándor látványyszínháza

A Szegedi Szabadtéri Játékokon ma és holnap mutatkozik be Ezeregyév című előadásával az ExperiDance társulata. Az előadás a magyar történelmet dolgozza fel a honfoglalástól napjainkig. A látványos táncszínházi elemekre, korhű köztümkökre és fénytechnikára építő produkció rendező-koreográfusával, Román Sándorral az együttes törekvéseiről beszélgettünk.

– Négy éve alapította az ExperiDance társulatot. Mi volt az alapötlet?

– A néptánc mozgásvilágát akartam ötvözni a modern táncokkal, a Graham-technikától kezdve az akrobatikus hipphopp táncokig. Meg akartam újítani a magyar néptánc hagyományra épülő gazdag tánc kultúrát. Kihívás számomra, hogy ne csak a szűk szakmai igényeknek feleljek meg, hanem a tradicionális táncokat új köntösbe öltöztetve olyan nézőket is meg szeretnék szólítani, akik esetleg elfordultak a néptánc világától. Magyarországon több kiváló hagyományőr

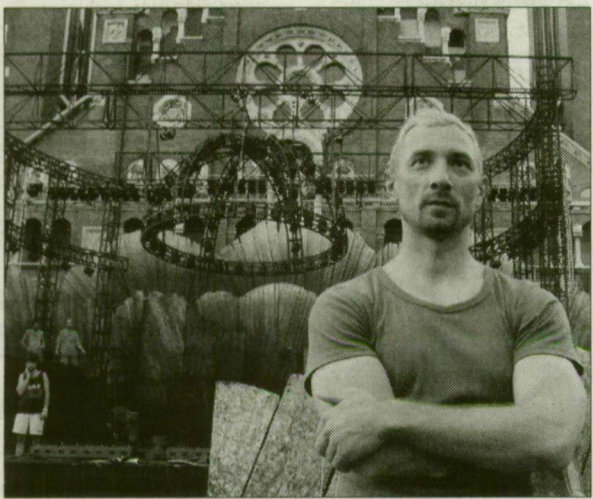
őrző együttes alkot, de előadásaik javarészt szűk közönségnek szólnak. Mi a néptáncművészet jövőjéért akarunk új stílusú előadásainkkal nagyobb közönséget toborozni. Az ExperiDance népszerűsíteni akarja a magyar folklórt és tánc kultúrát.

– Ha jellegzetesen a magyar kultúra ápolása a céljuk, miért választottak idegen nevet?

– A társulat művészi törekvéseinek megfelelő ideológiát hordozza az angol experience kifejezés, ami durván azt jelenti, hogy a megszerzett tapasztalat és tudás, vagyis a magyar folklór felhasználásával fordulunk az új színházi törekvések felé. Terveink szerint rövidesen az ExperiDance kifejezés egy márkánév szeretne lenni. Nemcsak egy színházi csoport, vagy produkció nevévé jelentené, hanem egy időn belül a világ bármely részén felismerhető minőséget jelentene.

– Mít jelent ez a minőség? Milyen stílusjegy határozza meg az együttes előadásait?

– Kísérleti táncműhelyként a popularitást nyíltan felvállal-

Román Sándor: Az ExperiDance kifejezés márkánév szeretne lenni. (Fotó: Karnok Csaba)

ló látványszínházat készítenek. Magyarországon az Ezeregyévhez hasonló táncprodukció még nem volt, az eddigi tapasztalatok szerint a közönség elfogadta és megszerette ezt a magyar történelmet feldolgozó előadást.

– A magyar történelmet kozmikus magasságokba emelte, Ádám és Éva mellett az előadásnak Lucifer és Isten a két kulcsfigurája. – Ezzel az volt a célom,

hogy a világnak is megmutatva egyetemessé tegyem a magyar történelmet, bár az előadás nem a történelmi hűség megjelenítésére törekszik. A darab szerkezete hasonlít Madách Tragédiájához, hiszen kis történelmi képek összefűzésével alkottam meg a mű cselekményét.

– Mint ahogy Madách műve, úgy a magyar történelem sem nevezhető vídámnak. Mégis úgy hírlík, az

Ezeregyév szórakoztató előadás lesz.

– A Trilógia kontrasztjaként jelenik meg az előadásunk, hiszen a nézők az előadásban nem a történelemkönyvből megismert véres históriákkal fognak találkozni. Bizonyos történelmi pillanatok át dolgoztam. A magyar históriát a honfoglalástól a fényes szelek korszakáig dolgoztuk fel, látványos kosztümkre, fénytechnikára, sok helyen humorba ágyazott mozdulatokra és fergeteges zenére építettük a produkciót. A történelmünk során a harcaink, forradalmaink javarészt eleve halálra voltak ítélve, hiszen rosszul politizáltunk. Azonban voltak időszakaink, amikor joggal hittünk, hogy győzhünk az ellenség felett. Az előadásban ezeket a pillanatok próbáltam megfogalmazni. A darab legvégén a Teremtő azt súgja az emberpár fülébe: mindig van esély az újakezdésre, minden vert helyzetből fel lehet állni. A híres madáchi mondat, az „Ember, küzdj, és bízva bízál...” öröksége jelenik meg zárásként. Ez maradt nekünk. Lévy Gizella

A mártélyi szabadiskola zárókiállítás Vásárhelyen

A fantázia legjobb „termékei”

Munkatársunktól

A 36. mártélyi szabadiskola elmúlt kétheti sikerét bizonyítja a péntek délután, a vásárhelyi Tornyai János Múzeumban megnyitott kiállítás. A kéthetes képzőművészeti tábor zárótárlatán a legsikerültebb alkotásokat helyezték el a múzeum falain. Mint azt Hegedűsné Dékány Magdolna művészeti referens megnyitó beszédében mondta: az 1966-tól létező nyári művészeti iskola sokat változott az elmúlt években, a lényeg azonban nem módosult, a hagyományt mindvégig megőriz-

ték. A tárlat anyagán jól látható, hogy az alkotók eleget tettek vállalt feladatuknak, melyben tanáraik segítettek őket lekiismeretes szakmai munkájukkal. A legfontosabb, hogy az alkotók megérték és magukba fogadják a világot, megtanulják a szépet felismerni és megszeretnietni azt másokkal – hangsúlyozta.

A köszöntők zárásaként Bányai Béla művésztanár díjazott át a tábor két résztvevőjének, Horváth Mónikának és Halász Géznak, a kiemelkedő munka elismeréseként.

Útkereső

Munkatársunktól

A Magyar Rádió Szegedi Közzeti Stúdiójában holnap, kedden 8.15-kor jelentkezik Útkereső címmel a Csongrád Megyei Munkaügyi Központ munkaügyi magazinja. Az adás keretében a következő kérdésekre kaphatnak vá-

laszt a hallgatók: hogyan szűnhet meg a munkaviszony; milyen esetben jár végkielégítés; vállalhat-e valaki munkát a végkielégítés folyósítása alatt. Az érdeklődők az adás idején telefonon tehetik fel kérdéseiket a műsor szerkesztőinek.